

Fiatalok tervezték a marosvásárhelyi díszkivilágítást

Egyszerű és elegáns

A karácsonyfa kivilágítva

Fotó: Nagy Tibor

A járvány miatt az ünnep is másképpen alakul, hiszen sokan nem tudnak hazajönni a karantén miatt, illetve nem is szabad nagyobb összejöveteleket szervezni, ezenkívül elmaradtak a megszokott karácsonyi vásárok is. Nincsenek árusok a főtéren, és az előző évekhez képest sokkal kevesebben mennek ki, hogy megnézzék a karácsonyi díszkivilágítást, valamint a város karácsonyfáját.

Mind a díszkivilágítást, mind a karácsonyfát sok kritika érte, azonban nem szabad elmenni azon tény mellett, hogy ez a karácsony rendhagyó, illetve az új városvezetésnek mindössze 30 napja volt megoldani ezt az ügyet, és ilyen tekintetben is „hullottak ki csontvázak a szekrényből”.

Nincs annyira kidíszítve a város, mint az előző években, ennek ellenére azonban egyértelműen meghittebb lett a dekoráció, és idén nem csak a főtérre koncentráltak.

(Folytatás a 2. oldalon)

Nagy-Bodó Szilárd

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Erdélyi erőtér

Témája miatt érdeklődésre tarthat számot egy most megjelent, az erdélyi irodalom és művelődéstörténet meghatározóan fontos 20. századi részével foglalkozó kötet. Izeltőként íme, a kötet előszava a szerző, Sas Péter irodalom- és művelődéstörténetész honlapjáról.

3.

Herman Levente Kertje a Bernády Házban

December 10-én nyitotta meg kapuit csendben, megnyitóbeszéd és különösebb felhajtás nélkül. A járványhelyzet nem kedvez a kiállítóknak, tárlatszervezőknek. Herman Levente ilyen körülmények között sem mondta vissza a rég betervezett eseményt, tizenöt nagy méretű képét ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

4.

Winter Games III. – A K'arte Téli játéka

A marosvásárhelyi K'arte Egyesület mindegyre figyelmet érdemlő kezdeményezésekkel hallat magáról. A Kultúrpalota szomszédságában levő kisgaléria méreteihez igazodva kicsi, de jelentős és érdekes kiállításokkal, műbemutatókkal igyekszik népszerűsíteni a kortárs művészetet. Helybeli és vendég kiállítóknak nyújt lehetőséget a bemutatkozásra.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Először kért bocsánatot védelmi miniszter az 1989-es decemberi áldozatok családjaitól

Harmincegy évvel a kommunista diktatúra bukásához vezető, több mint ezer áldozatot követelő 1989-es népfelkelés után először kért bocsánatot az áldozatok családjaitól a történekeért hivatalban lévő védelmi miniszter Nicolae Ciucă tartalékos tábornagy személyében.

Az ügyvivő miniszterelnöki tisztséget is ellátó Ciucă védelmi miniszteri minőségében emlékezett meg arról, hogy 1989. december 16-án Temesváron kezdődött a lakosság súlyos véráldozatot követelő harca a demokráciáért és szabadságért. Emlékeztetett arra is, hogy a több mint ezer áldozat között a védelmi minisztérium (MAPN) mintegy 275 katonája és civil alkalmazottja is életét vesztette.

Ciucă szerint nem lehet a kommunista állam és a hadsereg akkori vezetésének tetteit a mai demokratikus mércével megítélni, de legfőbb ideje, hogy az igazságszolgáltatás egyértelműen megállapítsa az egyéni felelősségeket, és elítélje a bűnösöket.

„A politikai és katonai vezetők mai nemzedékének kötelessége minden tőle telhetően megtenni, hogy fény derüljön a védelmi minisztérium alkalmazottainak minden olyan cselekedetéről, amely 1989 decemberében emberéleteket követelt, vagy emberek sebesüléséhez vezetett” – írta közleményében Ciucă, az MAPN teljes nyitottságáról biztosítva az igazságszolgáltatást.

(Folytatás a 2. oldalon)

DECEMBER
19., szombat
A Nap kel
8 óra 2 perckor,
lenyugszik
16 óra 37 perckor.
Az év 354. napja,
hátravan 12 nap.

IDŐJÁRÁS
Esős idő
Hőmérséklet:
max. 4 °C
min. 1 °C

***Isten éltesse!**

Ma VIOLA,
holnap TEOFIL napja.
TEOFIL: görög eredetű, jelentése:
Isten kedveltje vagy Istent kedvelő,
Isten barátja. Női párja: Teofila.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2020. december 18.

1 EUR 4,8677

1 USD 3,9715

100 HUF 1,3643

1 g ARANY 239,9797

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszázadság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

**Először kért bocsánatot
védelmi miniszter az 1989-es
decemberi áldozatok családjaitól**

Vajda György gyűjteményéből

(Folytatás az 1. oldalról)

Az MAPN egyes alkalmazottainak „hibáin, tévedéseinek és visszaélésein” túlmenően a mai vezetők erkölcsi kötelességének nevezte, hogy bocsánatot kérjenek az áldozatok családjaitól az 1989-ben okozott szenvedésért.

A védelmi minisztériumtól idén februárban a Newsweek.ro román hírportál kért magyarázatot arra, hogy a forradalom óta eltelt három évtizedben miért nem kért soha bocsánatot az 1989-es sortűzekért. A lap megjegyezte, hogy az 1989-es megtorlásban szintén részt vevő belügyminisztérium nevében – amely a Newsweek szerint a hírhedt politikai rendőrség, a Securitate „jogutódjának” tekinthető – Marcel Vela belügyminiszter a 30. évfordulón már bocsánatot kért a románoktól.

Románia legfelsőbb bíróságán tavaly kezdődött meg az 1989-es forradalom pere, miután az Emberi Jogok Európai Bírósága elmarasztalta Romániát, amiért nem szolgáltatott igazságot a forradalom sebesültjeinek, valamint a halálos áldozatok hozzátartozóinak.

Az ügyészek 862 ember halálát és 2150 ember sebesülését okozó katonai diverzió megszervezéséért állították bíróság elé Ion Iliescu

volt államfőt, a hatalmat 1989. december 22-én magához ragadó Nemzeti Megmentési Front volt vezetőjét és két másik vádlottat, de idén ősszel a legfelsőbb bíróság több bizonyítékot érvénytelenített, és a vádirat kijavítására kötelezte a katonai ügyészséget.

1989-ben a Ceaușescu-rendszert bíráló Tökés László temesvári református lelkész körüli szolidaritási megmozdulásból nőtte ki magát a diktatúrát megdöntő romániai forradalom. Az ország más nagyvárosa is áterjedt tüntetéseket a kommunista karhatalom erőszakkal próbálta megfékezni. Amikor 1989. december 22-én a diktátor elmenekült a pártszékházból, a temesvári és bucaresti sortűzeknek már több mint 270 civil halálos áldozata volt.

A zsarnokság lerázását ünneplő országban azonban még napokig tartott a lövöldözés a katonaság és rejtélyes diverziókeltők között, aminek további 850 ember – köztük a Ciucă által említett 275 katonaság – esett áldozatul. A katonai ügyészek szerint az új hatalom próbálta a diverzióval igazolni legitimitását, elhitetve a lakossággal, hogy „terrorista” mesterlövészek lövöldöznek az utcákon Ceaușescu hatalmának helyreállításáért. (MTI)

Egyszerű és elegáns

(Folytatás az 1. oldalról)

Soós Zoltánt, Marosvásárhely polgármesterét és Püspöki Adélt, a díszkivilágítást tervező csapat vezetőjét kérdeztük.

Soós Zoltán: Egyszerűbb és elegánsabb az idei díszkivilágítás

– Hogyan készült el az idei díszkivilágítás?
– Mindenképpen egy egyszerűbb és elegánsabb megoldásra gondoltunk, eltérően az eddigi, mondhatni helyenként giccses világítástól. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem diákjai voltak azok, akik hozták a koncepciót. Természetesen az is hozzájárult az aspektushoz, hogy az előző évek díszkivilágításában használt világítóeszközök jelentős része eltűnt, tehát nincs meg a város leltárában. Erről jó lenne megkérdezni az előző városvezetést, hogy hova tűntek el...

Továbbá szintén nagyon fontos, hogy nem csak a főterre koncentráltunk, hanem a különféle figurák és díszek a város több pontján is láthatók, illetve különös hangsúlyt fektettünk a vár megvilágítására, ahol a korcsolyapályát is felállították. Összefoglalva: az előző évekhez képest idén egy gazdagabb kivilágítás van, és ez kiterjedt a Bolyai utca és Bolyai tér környékére, amit eddig méltánytalanul kihagytak a város terei közül, pedig ez az egyik lehangulatossabb tere Marosvásárhelynek. Fontosnak tartottuk, hogy minél több teret beépítsünk az ünnepi övezetbe, és reméljük, hogy jövő karácsonykor már a Bolyai utcán vásár fogja fogadni az érdeklődőket, hiszen a Bolyai utca sétálóutcává fog átalakulni. Ami még hozzátartozik a díszkivilágításhoz: a városházától Püspöki Adél volt megbízva, ő vezette a díszvilágítást és a díszítést végző csapatot. Jövőre készülve pedig már tavasszal elindítjuk az új koncepció kidolgozását a következő karácsonyra.

– Hogy esett a választás a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem harmadéves látványtervező hallgatóira?

– Elsősorban az a fontos, hogy beépítsük a város életébe azokat az értékes fiatalokat, akik itt tanulnak, és talán a jövőben itt is fognak maradni, és itt fognak dolgozni, ha látják, hogy ez a város törődik a saját egyetemistáival, hiszen ők a jövő generációja. Nagyon fontos, hogy az az üzenet átmenjen az embereknek, hogy a jelenlegi nem egy teljesen függetlenedő és a saját érdekeit követő városvezetés, hanem olyan, amelyik együtt akar dolgozni a város lakóival, a vállalkozókkal, az értelmiségiekkel, a diákokkal, a munkásokkal, azt kellene mindenki érezze, hogy egy család vagyunk.

– Rengeteg kritika érkezett a fával kapcsolatban. Meglátása szerint mi nem tetszett az embereknek?

– A régi városvezetés keltett szándékosan nagyon sok feszültséget, hiszen nagyon sok támadás az úgynevezett fake (hamis) profilokról érkezett. Ugyanakkor azt is el tudom mondani, hogy ha megnézzük más erdélyi városok díszkivilágítását, látható, hogy egyáltalán nem elegánsabbak vagy szebbek, sőt má-

Díszkivilágítás – részlet a váról

Forrás: Soós Zoltán Facebook-oldala

sutt a fák sokkal gyengébb minőségűek. Természetesen a szállításnál sérültek az ágak, és ez volt az egyik kifogás, de elmondtuk, hogy ez minden évben előfordul. Egyébként a városi kertet szakemberei helyre is hozták a törött ágakat, úgyhogy most már teljes pompájában lehet csodálni a város karácsonyfáját.

Püspöki Adél: Betekintést nyerhettünk a folyamatok hátterébe!

– Hogyan zajlott a város feldíszítése?

– A polgármester úr bízott meg ezzel a feladattal, és az az ötletem támadt, hogy hívjuk be a látványtervező szakos hallgatókat, ebben Dobre-Kóthay Judit segítségét kértem. Ő küldött néhány hallgatót, akik részt vettek a tervezésben és a kivitelezésben is. Ez azt jelenti, hogy három héten át egész napos terepmunkát végeztük. Mindenki nagyon ügyes volt, és komolyan hozzáállt a feladathoz, közösen találtuk ki az egészet. Az idő szűkös volt, és abból kellett dolgozzunk, ami már raktáron volt, többek között azért sem volt egyszerű, mert a teljes munkafolyamatot meg kellett szervezni. Azonkívül, hogy óriási volumenű munka volt, nagyon tanulságos is, mivel egy kicsit az adminisztrációba is betekintést nyertünk ezáltal. A saját szemünkkel láthatuk, hogy hogyan is működik a polgármesteri hivatalban a rendszer. Több problémával is szembesültünk, például voltak elromlott díszek, valószínűleg amiatt, hogy hosszú időn át nem vásároltak újakat.

– Hogyan értékelte a munkát mint egy fiatal csapat fiatal vezetője?

– Nehéz feladat volt, de jó csapattal könnyű és örömmel dolgozni. Külön köszönettel és hálával tartozom Szőke Zsuzsannának, valamint Lokodi Alettának, Matei Adriannak, Oláh Rékának és Nagy Fanninak.

– Az egyik újdonság a Bolyai tér kivilágítása. Honnan jött ez a gondolat?

– Igazából ez a polgármester úr kérése volt. Fontosnak látta, hogy mivel egy szép, izgalmas és meghatározó térről van szó, ez is középpontba kerüljön. A fényplafon pedig a csapat ötlete volt. Így a Bolyai tér is felkerült a térképre.

A Bolyai tér fényplafonja

Forrás: Soós Zoltán Facebook-oldala

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósi Pirooska, Vajda György. KORREKTŰRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDÉTÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujzag.ro E-mail: nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTI:
NAGY MIKLÓS KUND

1467. sz., 2020. december 19.

Rakovszky Zsuzsa

Dal az időről

Fésű földben, karóra víz alatt,
madártetem a hóban...
Száz év előtti karácsonyi lap
a bombatalálat érte fiókban.
Fényképcsomag: aki már nincs sehol,
vízparton áll, gyerek fölé hajol,
sötét haja lobog a nyári szélben.
Szilánkok egy ház romjai alól,
amely leégett az idő tűzében.

Fakó zseblámpafény erőlködik,
hogy kimentsen az éjből valamit.
Kölcsön-létre lobbantsa, ami nincs.
A múlt kihamvadt évtizedeit
villantáná törött tükörcsodrab.
Ahogy a kő fölött beforr a hab,
ahogy a gyűrű szétfut a hangtalan vizen –
a végén ráncatlan nemlét marad,
mintha sosem lett volna semmi sem.

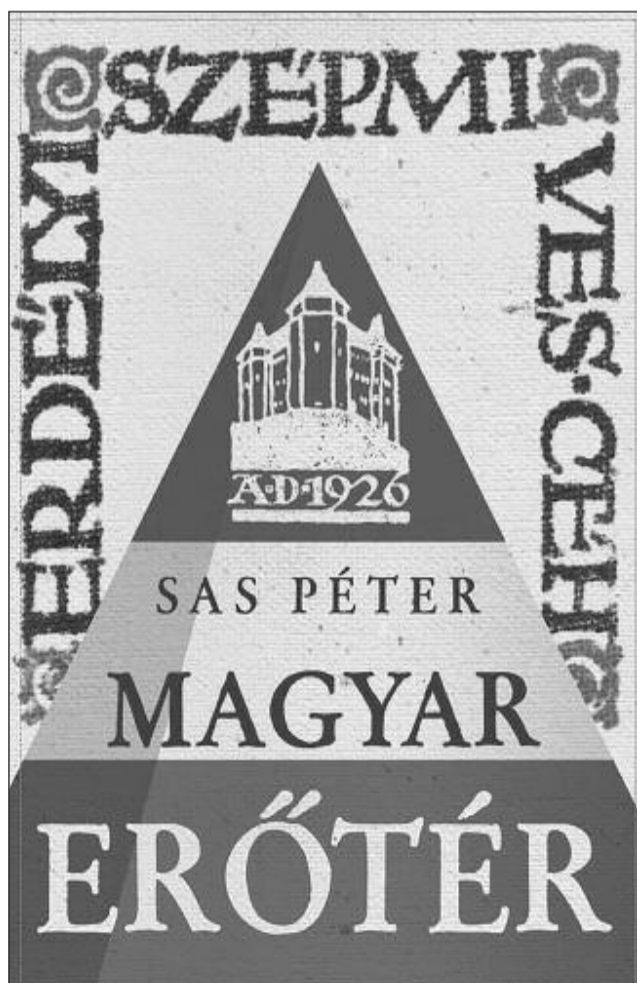
*Hetven éve, 1950. december 4-én született a Kossuth-díjas író, költő, műfordító

Sz. Kovács Géza grafikája a Húsz év művészet Mezőpanitban című kötetből

Erdélyi erőtér

Az Erdélyi Szépmíves Céh és az Erdélyi Helikon története

Témája miatt érdeklődésre tart hat számot egy most megjelent, az erdélyi irodalom és művelődéstörténet meghatározóan fontos 20. századi részével foglalkozó kötet. Ízelítésként íme, a kötet előszava a szerző, Sas Péter irodalom- és művelődéstörténetes honlapjáról.

Sas Péter

Az Erdélyi Szépmíves Céh, az Erdélyi Helikon folyóirat és a marosvécsi Erdélyi Helikon írói munkaközösség a legtöbbet emlegetett és talán a legismertebb fejezete a 20. századi erdélyi magyar irodalomtörténetnek. Akkor mi célt szolgálhat az ebben a témában most frissen megjelent újabb kiadvány? – kérdezhetnénk.

A válasz kiindulópontját a vécsi Helikon alapító mecénása, Kemény János testamentumos kijelentése adhatja meg. „A Helikon megszületésének nem anynyira a romantikus oldalával kéne foglalkozni, hanem a valóság, a realitáshoz közelebb álló részével.” Az Erdélyi Szépmíves Céh számozott, bibliofil és egyúttal magával ragadó, olvasmányos kiadványai, a betűtengert feloldó lenyűgöző illusztrációival, névre szóló ex libriseivel minden könyvszerető olvasót azok megszerzésére csábítottak. A kiválóan megszerkesztett Erdélyi Helikon

lapszámait hasonló tulajdonságaik miatt nagyon hamar azokat megbecsülő tulajdonosaikhoz kerültek. A híradásokban bemutatott marosvécsi írótalálkozók lapokban olvasható szöveges leírása és a csodálatos környezet, az ódon kastély fényképei láttán nagyon sokan szívesen cseréltek volna az oda meghívott íróművészekkel.

Ez volt a fecsegő felszín, mely alatt nagyon sok meddő szervezőmunka, fárasztó tusakodás, önzetlen lemondás, irigy, rosszindulatú egyéni érvényesülni akarás, vagy éppen az erdélyi magyar közösségért végzett lelkes szolgálat hallgatagon húzódott meg, mely mintha eddig nem kapott volna megfelelő hangsúlyt. Nem titkolhatjuk el, azokban az írói, szerkesztői körökben is voltak szétválások, csatározások, pártpolitikai alapú egyet nem értések, melyek meghatározták egy-egy lap személyi következményekkel járó eszmei irányultságát. Az ellentétek ki nem beszélése sokkal nehezebb helyzetet eredményezett, kirobbanása nagyobb károkat okozott, mert egy önazonosság-tudatú közösséghez tartozókat érintett. A tudatosan sértő megítélésig fokozódott, lélekebe tokosodott véleményeket az idők végtelenségéig nem hurcolhatták magukkal. A lelki terhertől való megszabadulást nem követthette boldog megkönnyebbülés, ha az véletlenszerűen a személyesen nem tájékoztatott vitapartner tudomására jutott.

Attól, hogy a korábban még nem publikált hivatalos feljegyzések, magánlevelezések, az eddigieknél szélesebb merítésű, eddig ismeretlenségben szunyádó sajtóvisszhangok közreadásával tisztábban látjuk a történések mögötti és azokat meghatározó politikai vagy emberi reakciókat, a kötetben tárgyalt kiadók, szerkesztőségek, írói közösségek által elért eredmények semmivel sem lesznek kevesebbek, értéktelenebbek, sőt, megvalósításuk nehézségei még növelik elismert érdemüket. Mindenki ugyanannak a kisebbségellenes elnyomó rendszernek volt a foglya, íróként, szerkesztőként, mecénásként, nyomdászként, könyvkötőként és olvasóként. S ez adhatja meg az itt tárgyalt, társadalmi egységge formálódott kiadók, szerkesztőségek, írói közösségek, nyomdai szakemberek és a magyar olvasótábor a valóságban is előfordulható szerencsés végkifejletét. Magukban viselik közösséggé formálódásuk alapvető feltételét, az előjelüktől független történések közös, együttes átélését, legyen az szenvedés, baj vagy megelégedés, öröm – mindegyik közös élmény maradandó végeredménye.

László Dezső világlátását követve, tegyük az Erdélyi Szépmíves Céhet, az Erdélyi Helikon folyóiratot és a marosvécsi Erdélyi Helikon írói munkaközösséget is a kisebbségi lét ritka, de felejthetetlen ajándékai közé.

Herman Levente Kertje a Bernády Házban

Maszkosok a galériában

Nagy Miklós Kund

December 10-én nyitotta meg kapuit csendben, megnyitóbeszéd és különösebb felhajtás nélkül. A járványhelyzet nem kedvez a kiállítóknak, tárlatszervezőknek. Herman Levente ilyen körülmények között sem mondta vissza a rég betervezett eseményt, tizenöt nagy méretű képét ajánlja az érdeklődők figyelmébe. Akár látogatják a kiállítást, akár nem. De ez csak amolyan szóbeszéd szerű feltetelezés. Tudja, hogy művészetét sokan ismerik, kedvelik szülővárosában, Marosvásárhelyen, és akik tehetik, meg is nézik a válogatott festményeket. Maszkosan, láztalanul, a kellő távolságot betartva. A leg-

hűségesebbek már az első napon ott voltak, és álarcos, nagykabátos, sapkás jelenlétükkel, a padlójeleket követő, tétova bolyongásukkal telítődött igazán mai, rendhagyó hangulattal, közérzettel a galéria. Nem csodálkoznék, ha a közeljövőben ezt a látványt is megőrkítené valamiképpen a festő. Az eltelt két és fél évtizedben ritkábban, de itthon is bemutatkozott, tíz évvel ezelőtt épp itt, a Bernády Házban jelentkezett az élesdi művésztelep létrehozó kollégáival együtt. Pályája kiteljesedésének Magyarországra a színhelye, távolabb is mind többen ismerték meg a nevét, de erdélyiségét, vásárhelyiségét sem adta fel. Mostani munkáival először találkozik a helyi közönség. Sokat és gyorsan dolgozik, ezt a geryeszegi Kastélypark Művésztelepen is

tapasztalhattam a közelmúltban, bármikor elő tud rukkolni új, sajátos anyaggal. Például egy ironiával teljes, különleges portrészorozattal, amely nem csak kivételes hangulatteremtő erejét és arcképfestő erőit mutatja föl, de a korhangulatot is kiválóan érzékelteti. És még gazdagabban szemléltette sokoldalúságát, egyéni törekvéseit ez év tavaszán az Art Nouveau Galériában rendezett átfogó kiállítása.

Nyilvánvaló volt, hogy Herman Leventétől nem kell hagyományos kertképekre számítanunk. És tényleg, ez a kiállítás kétségtelenné teszi, hogy az ő kertje nem Tündérgert. Ellenkezőleg! Szürke, borongós, szomorúan lehangoló, rossz álomként ránk telepedő élőhely körvonalazódik az egymásba nyíló termekben. De Vásárhely. Ilyen ez a város és környéke? Ilyen is! A festő ilyennek látja, mégis ragaszkodik hozzá. Nem napfényben, szikrázó fényárban, színözönben tűnnek fel gyermek- és ifjúkora kedves helyszínei: a Maros-part, a Stadion, a Tudor, a Kövesdomb, a Kárpát sétány és a többi egykorvolt vásárhelyi „nevezetesség”. A „romlás virágai” szökkennek szemébe. Az elidegenedést súlyosbító, elmélyítő jelenségek, társadalmi beavatkozások és azok következményei, a környezetrombolás, az erőltetett iparosítás, a vegyipari kombinát légszennyezése és az ehhez hasonló intéz-

kedések következményei születték ezeket a festményeket, ezek a jelenségek okozták a város hanyatlását.

Herman méretes olaj- és akrilvásznai, nyomatai kevés színnel, már-már monokróm színvilággal állítják elénk ezt a szürreális hangulatot árasztó közeget, amelyben emberek is feltűnnek itt-ott, de bizonytalanul, elveszeten, céltalanul téblábolnak a jól ismert helyeken, amiket már nem igazán éreznek a magukénak. A képekből jól kiérezhető a művész személyes érintettsége és nosztalgiája az iránt, amit az idő teltével elvesztettünk. Elvesztett a nagyszülők világa, de már az unokákat is a „Strangers in the Night”, az Idegenek az éjszakában hangulata kísérti. Nem a Frank Sinatra-féle édeskés melódiával, hanem a kívülmaradás, az elidegenedés nyomasztó magányosságával.

Több mint fél évtizede egy szintén a Kultúrpalotában rendezett nagyobb kiállításán már kaptunk ízelítőt tőle ebből az életérzésből s az ezt kiváltó folyamatból. Biztos sokan emlékeznek akkori roncsautóira meg a hasonló fogantatású festményekre. A memóriám azonban mintha több színt, élénkebb tónusokat őrzött volna meg abból az anyagból. Vajon az idők teltével ezekre a kompozíciókra is így fogok emlékezni? Csak tippelhetek. Azt viszont tudom, hogy a város igazi tehetségei, a Művészeti Liceumból indult valódi talentumok, amilyen Herman Levente is, a maguk útját járva képesek értéket teremteni, alkotó követőkre találni.

Sorok a művészt bemutató kiállítási adatlapról

Herman Levente a Magyar Képzőművészeti Egyetemen végezte művészeti tanulmányait. Az élesdi művésztelep egyik alapítója az utóbbi években számos sikert könyvelhetett el. Több alkotása jelentős gyűjteményekbe – Thanassiss Frissiras Múzeum (Athén GR), Magyar Nemzeti Galéria, 21 c Museum Louisville (Kentucky, USA) – került be. 2012-ben a pécsi Zsolnay Negyed m21 Galériájában 1000 négyzetméteren nyílt kiállítása, ezt követte a milánói Edward Cutler Galeryben (I), valamint a bukaresti Zorzini Galleryben (RO) megrendezett kiállítások sora. Alkotásai számos magyar és külföldi köz-, illetve magángyűjteményben található, így például Londonban, Brüsszelben, Kínában és New Yorkban.

Átjáró

Poklos

Húsz év művészet Mezőpanitban

Egy tetszetős új kiadvány, a Czirjék Lajos és Körtesi Sándor Gábor szerkesztette több mint százoldalas album kapta ezt a címet. A Studium Kiadó gondozta kötet a mezőpaniti Molnár Dénes Alkotótábor két évtizedét örökíti meg, december 10-i bemutóján a táborban született válogatott munkákból kiállítást is nyitottak a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében. A Maros Mezőségi Művésztelep és Mezőpanit Polgármesteri Hivatala támogatásával megjelent könyv fotóportrék, művészi reprodukciók és fotós életképek, helyszíni felvételek sokaságával mutatja fel, hogyan indult, miképpen alakult, fejlődött az 1999-ben létrehozott alkotótábor, miképpen fogadta a település lakossága, hogy vált egyre népszerűbbé, elismertebbé, mekkora kisugárzása, felhajtóereje lett a kistérségben, és milyen

szerepet tölt be a helyi hagyományok, az épített örökség, a népművészet életében. 53 alkotó vendégeskedett, dolgozott a paniti alkotótáborban, öt közülük már nem is él, de mondhatni minden művésznemzedék jelen volt általuk a falu hírnevét öregbítő alkotóközösségben. A kezdeményező Molnár Dénes festő- és grafikusművész sincs már közöttünk húsz éve, lényegében csak sejthette, milyen utat jár be elképzelése az ötlettől a kiteljesedésig, de a tábor méltán viseli az ő nevét. Az album ihletett borítója is rá emlékeztet egyik jellegzetes festménye felhasználásával.

Az alkotótábor történetét Bodó Előd Barna, Czirjék Lajos, Kovács Tibor, Molnár D. Dénes szövege, valamint Bálint Zsigmond, Czirjék Lajos, Körtesi Sándor Gábor, Kucsera Jenő, Molnár D. Dénes és a tábor

résztevőinek fotói jól összefoglalják. A könyvbemutatón pedig a Maros Mezőségi Művésztelep főszervezője és hajtóereje, Czirjék Lajos és a művészeti vezető Molnár D. Dénes a festmények, grafikák, szobrok, faragványok, fotográfiák fényében kifejtett méltatásai révén érzékletesen szemléltették mindazt, amit a mezőpaniti történetről tudni kell. Érdemes kiragadni pár gondolatot ifj. Molnár Dénes könyvbéli ajánlójából: „A mezőpaniti alkotótáborok közös vonása az, hogy a rendszerváltás után körülbelül 10-12 évre jöttek létre, és érdekesen ötvözik a helyi néprajzi értékek feltérképezését a modern művészeti törekvések világával. Az első mezőpaniti alkotótábor a Mezőpaniti Művésztelep volt, amelyet édesapám, Molnár Dénes grafikus indított el 1999-ben Molnár Rozália nagynénem és Pító Antal református lelkipásztor segítségével. Édesapám korai elhunyt után neveztük el Molnár Dénes Alkotótábornak. 20 év alatt 15 alkalommal sikerült megszerveznünk Czirjék Lajossal közösen. A mezőpaniti művésztelepen hagyományosan összefonódott a művészi és az egyházi élet, hiszen általában a református közösségi házak a gazdái a művész táborozóknak... A maros-mezőségi jelenség egyedülálló az erdélyiek között, mert ennyire szűk körben nincs ilyen sok alkotótábor más-

hol. Őt tábor alkotja öt szomszédos helységben: Mezőpanit, Csittszentiván, Mezőbergenye, Mezőmadaras és Mezőbánd alkotja a telepet, ebből az első három falu Mezőpanit községhez tartozik. (...) A művészeti nyelvezet rengeteg eszköze, színe, vonala, pontja, foltja, formája, kontrasztja mind egy célt szolgál: a teremtett világ szépségét szilánkokban tükrözni. De ezekből a szilánkokból egy gyönyörű mozaik áll össze. Ez a katalógus is egy gazdag, összegző bemutatása ennek a mozaiknak.”

„Szép volt”... áll Czirjék Lajos visszatekintése élén. Ezt erősíti meg emlékidézése befejező soraiban: „A rendezvények valódi értékét és fontosságát csak az idő elteltével érzékeljük. Néha évtizedek kellenek, hogy rálássunk, hogy mennyire meghatározóak. Annak reményében dolgoztam és dolgozom, hogy nem csak nekem fontos ez. A sok segítő szándék is erre enged következtetni. Remélem, hogy valamikor felértékelődik az elmúlt 20 év tevékenysége, és büszkén emlegetik majd az itteniek és a távoliak is. Szép volt, és köszönet mindenkinek, aki egy kicsit is hozzájárult.”

Persze az is remélhető, hogy még sokáig folytatódik a maros-mezőségi alkotótáborozások sora. (N. M. K.)

Címlapon Farkas Ibolya

Nem itt. Sopronban. Itthon is szerepelt jelentős lapok, népszerű magazinok címlapján, korábban sűrűbben, de az utóbbi években is, például a *Nőileg* egyik 2016-os számának címlapján. Ezúttal viszont a hűség városában megjelenő *Kultúra Most* novemberi számának borítóján örülhetnek a művésznő derűs arcának a színházkedvelők. Rab Zoltán készítette a kiváló portrét. Farkas Ibolya hónapokon át a Soproni Petőfi Színházban vendégszerepelt, különleges figyelemmel, szeretettel övezte a közönség és a szakma, alakításait a Thália igazi nagyjainak kijáró elismeréssel fogadták előadásról előadásra. A Tompa Miklós Társulat örökös tagja élményekkel és a játék örömeivel feltöltődve néhány hete újra vásárhelyi otthonában pótolja energiáit, hogy amikor csitul a járvány, és ismét megnyitják kapuiukat a színházak, folytathassa soproni fellépéseit. A *Kultúra Most* a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. kiadványa, amint a szerkesztői vallják, „olvasmányosan, személyes vallomásokkal, sok érdekességgel, kulisszatitkokkal mutatják be az előadásokat, programjaikat, művészeit.” Szerencsés és ügyes, életrevaló a Petőfi Színház, hogy elérte, egy ilyen lappal is közelebb kerülhet a nézőkhöz, és ekképpen is ismertebbé, kedveltebbé teheti művészeit, egész tevékenységét. Nyilván ehhez az is kellett, hogy a fenntartói, támogatói belássák, ilyesmire is szüksége van egy sokoldalú kulturális intézménynek. Érdeemes odafigyelni a soproni jelenségre.

A *Kultúra Most* lapszámai – amikor még lehetett – eljutottak a színházbarátok postaládáiba, a járványügyi szigorítások óta online olvashatók. Így mi is bármikor elérhetjük. Olvassunk bele a novemberi lapszámba, abból természetesen elsősorban a Farkas Ibolyával készült átfogó, hosszú interjú érdekelt. Legfrissebb alakításáról, a *Római karnevál* főszerepéről kérdezték, de sok egyéb is szóba került a teljes pályáját felidéző, számos fotóval illusztrált beszélgetés során. Íme, néhány gondolat a *Láng, búra és a partitúra – Színésznőnek született. Portré Farkas Ibolyáról, aki szerint nincs nyugdíjas színész* című cikkből:

Farkas Ibolya a *Kultúra Most* címlapján

„Végigjártott már úgy előadást egyetlen mondatnyi szöveg nélkül, hogy ő kapta a legnagyobb elismerést. Ekkor is működött az alkotói láng, amely benne él születése óta, áthatja egész művészetét, lényét, hatvanegy színházi évadját. Talán ebben rejlik a varázsa. Farkas Ibolya óriási sikerrel formálja meg Margit szerepét Hubay Miklós *Római karnevál* című színházi játékában a Soproni Petőfi Színházban.

Az előadás díszletének hátterében az éhhalálra készülő Margit, a páholynyitogató, az egykori színésznő fiatalkori fényképei láthatók. Ezek valójában Farkas Ibolyát ábrázolják gazdag pályafutásának emlékezetes szerepeiben. Pataki András rendező kért tőle pár fotót a darabhoz. A színművésznő annyit játszott az elmúlt hat évtizedben, hogy azokból nincsenek egy kamara-előadás díszleteinek a

falaira jutna bőven, hanem ki lehetne tapétázni azokkal egy egész színházat. Alakításainak a kilencven százalékáé pedig főszerep volt. Ő mégis inkább a mában él, keveset foglalkozik a múlttal. Azért is, mert a színház szerinte a jelenről szól. A ma a fontos, holnap ugyanis más lesz minden.

– A színészi játék az élő művészet. Abban a pillanatban létezik, ott jön létre, tart a nézővel egyfajta kapcsolatot, kohéziót. Ha véget ér egy előadás, az már bizonyos szempontból a múlt. A következő alkalommal megint újateremtődik a jelenben. A színész pillanatnyi lelkiállapota határozza meg, milyen lesz aznap a kialakult hullámhossz a közönséggel. Ha felmegyek a színpadra, tudom, mi a feladatom, a búra megvan, a láng benne él, ott jelez partitúráként, és azt kell mindig használni, táplálni, feléleszteni – mondta Farkas Ibolya, aki mindig mosolyog azon, ha azt olvassa, ő az erdélyi színház legendája. Róla írtak már le sok jelzőt, a legenda szó eddig még nem szerepelt ezek között. Nem tartja magát annak.

Ami tény, húszéves kora óta diplomás színésznő, húsz évig tanította ezt a mesterséget a Marosvásárhelyi Színművészeti Egyetemen. Professzor, 63 évesen doktorált. Hatalmas pályafutás áll mögötte. Gyerekkora óta színésznő akart lenni, csak egyszer, másfél napig gondolkodott azon, hogy esetleg apáca lesz, mert tetszett neki a rend öltözete. Azt is olyan színháziasnak találta.

Amikor azt kérdeztük tőle, tud-e mást az életben ilyen szenvedélyesen szeretni, abban létezni, azt felelte, nem. Neki a színház az, amely meghatározta és meghatározza az életét. Ezt a világot akarta. Ezért is csodálkozik azon, ha megkérdészik tőle, miért játszik még nyugdíjas színész, valójában nincs. Csak jó és rossz komédiás létezik. A színész addig játszik, amíg szükség van rá. Gyakran idézi azt a mondatot, hogy a színész kétszer hal meg. Egyszer, ha elfelejtik, majd másodszor, mikor valójában eltemetik.

Ezért örül annak, hogy Pataki András elhívta Sopronba pár éve az *Őszi szonáta* című darabba, és most pedig kimondotta neki vette elő Hubaynak ezt a művét. Farkas Ibo-

lya pedig parádézik ebben az előadásban. Játékában ott van az erdélyi és anyaországi színház aranykorának története. Az összes szín, a belső tartalom, a kiválasztottak ereje, energiája, a művészet hatalma.

– Ha az embert megtapsolják, annak örül, hogy így képes hatni a közönségre. Számomra a színpadon az mindig erős belső mozgósító erő, ha halálra csend honol a nézőtéren. A csend megeremtése, annak képessége és gyakorlatilag az egész pályája a színész személyiségének a tükrö, lenyomata. A *Római karnevál*-ban is nagyon szerettem a megeremtődött csendeket – vallja Farkas Ibolya.

„Nem úgy megyek a színpadra, hogy miszióm van. A lényeg, hogy amit a szereppel közvetíteni tudok, közös nevezőre kerüljön a közönséggel, visszhangot váltsak ki belőlük.” Ezt a mondatot már egy YouTube-felvetélről, a *Páholy – Színházi Magazin* december 9-i, 89. adásából idéztem. A Pro Kultúra Sopron magazinműsora is megszólaltatta a marosvásárhelyi művésznőt. Következzék a színházi jelenetek is bejátszó adás beharangozója:

„Gazdag pályafutásáról beszélt *Páholy* magazinunkban Farkas Ibolya, aki az *Őszi szonáta* után óriási sikerrel játssza a *Római karnevál* főszerepét ebben az évadban Sopronban. A legutóbbi Magyar Színházak XXXII. Kisvárdai Fesztiválján Margit megformálásáért a zsüri Nagydíját érdemelte ki. Pomezanski György izgalmas mélyinterjújában az erdélyi színművésznő mesélt arról, hogy ő a született színészen hisz. Megosztotta, milyen volt házassága a legendás Lohinszky Lóránttal, s miért tartja a három legnehezebb szónak, szókapcsolatnak a bocsáss meg, szeretlek és a ne haragudj kifejezéseket, amelyekről úgy véli: ha ezek az ember életében másodlagosak, akkor baj van.”

Tényleg magával ragadó ez a közvetlen, őszinte párbeszéd, azok is nagy érdeklődéssel követhetik, akik régóta ismerik a művésznőt, és azok is örülhetnek a vallomásos dialógusnak, akik csak mostanság fedezték fel maguknak Farkas Ibolya színes egyéniségét. A YouTube-on keressék a *Páholy* 89. adását. (N. M. K.)

Winter Games III. – A K'arte Téli játécai

A marosvásárhelyi K'arte Egyesület mind egyre figyelmet érdemlő kezdeményezésekkel hallat magáról. A Kultúrpalota szomszédságában levő kisgaléria méreteihez igazodva kicsi, de jelentős és érdekes kiállításokkal, műbemutatókkal igyekszik népszerűsíteni a kortárs művészetet. Helybeli és vendég kiállítóknak nyújt lehetőséget a bemutatkozásra. Az adventi időszakhoz kapcsolódva, a járványhelyzethez igazítva indította el a III. kiadásához érkezett Winter Games képzőművészeti rendezvénysorozat. Egy-egy vizuális művész alkotását, installációját helyezték a galéria utcai ablaka elé, a kirakatba, amelyben főleg nappal a szemközti épület, a megyei tanács székháza is visszatükröződik. Az esti megvilágítás más hatásokkal ragadja meg a járókelők figyelmét. A bemutatók sok pár naponta váltogatták egymást. Eddig

Irina Spînu *31 Days* című képe, majd Makkai István *Christmas Zoom* című videóinstallációja, legújabbán Sánta Csaba *Angyali üdvözlő* került az ablakba. Cristi Pogăcean következnek a sorban.

Az ünnepekre csoportos kiállításá összerülő eseménysor kurátora, **Ungvári-Zrínyi Kata** így ismerteti a programot, illetve a kiállítását az egyesület honlapján:

WINTER GAMES

A karácsonyi ünnepkör témája a kortárs művészetben meglehetősen elhanyagolt, óvatosan kezelt, már-már tabunak számít. Mindez annak is köszönhető, hogy a téma bizonyos értelemben „elkoptott”, kisajátította a fogyasztás és a reklámpia: a mindennapi vizuális terünkben az ünnepek idealizáltak, giccsmentes, valódi arcával

alig találkozunk. Akár a karácsonyi filmekről, akár a mértéktelenül „kizsájtított” reklámokról, tárgyakról vagy egyéb vizuális formákról van szó, a karácsonyi képvilágban kevés az az élmény, amely lényegi valóságában képes megragadni decemberi tapasztalatainkat.

A *Winter Games* (Téli játékok) c. kiállításon olyan alkotásokat láthatunk, amelyek őszintén beszélnek karácsonyról és karácsonyokról, hiteles fogódzókat keresve a téli ünnepek körül megélt élménykavalkádban. A kiállításokon területekre került a fogyasztásközpontú életstílus (beleértve az azt szolgáló reklámpia-t is), a populáris kultúra humora, valamint érzékeny figyelem irányult az ünnep mindennapi tárgyaira, látványaira, és az egyéni emlékezet rituálét képző szerepe is megfogalmazódott.

A kurátor az eddigi munkákat így ajánlotta be a közönségnek:

Az első látvány, amely a K'arte ablakában élénk tárul, Irina Spînu festménye, melynek perspektívája felüldíti, de kissé nyugtalanító is... Maszkos sétánkból szemlélve pedig érezhetünk benne különlegesen tiszta levegőt, de a lélegzet felgüggését is.

Makkai István Christmas Zoom című videóinstallációja szürreális dimenziókat hoz az ablakba. A munka végtelen játéka a fogyasztói karácsony kontrollálhatatlan örvényét dolgozza fel, aktuális utalásokkal meghintve.

A szóvatai szobrász Angyali üdvözlő című szobrájáról a szerda esti megnyitón a következőket mondta Ungvári-Zrínyi Kata:

Sánta Csaba megszokott bronzvilágához képest rendhagyó alkotást állít a K'arte ablakába. A fordulat az előzőleg kidolgozott (Folytatás a 6. oldalon)

Sánta Csaba: Angyali üdvözlő

Makkai István: Christmas Zoom

Böloni Domokos sorozata

SE TÉ, SE TOVA Emlékszaggató

Egyszer, valamikor nagyon régen, Maros-vásárhelyen hullani kezdett a hó. Egy kisfiú, orrát az ablak üvegére nyomva, figyelte a csodát, és szerette volna, ha örökké tartana. Aztán a hóhullás elállt, és kisütött a nap. A kisfiút rabul ejtette a színvarázs. Később aztán jöttek az első iskolai évek. A kisfiú szerelmes lett. Olyan érzés volt, amit szeretett volna megörökíteni, örökre a szívében hordani. Ezért kezdett el később fényképezni, hogy megörökítse a pillanatot, melyet talán csak ő látott és csak ő élt át.

*

Fotózni mentünk a barátommal. Ő fent lakott valami várszerű építményben, a domb tején. Aznap lent várakoztam a házak közötti üres, beépítetlen területen. Ott mindig szép virágokat meg különböző bogarakat lehetett fotózni. Napos időben a köveken, úgy, mint most is, szürke gyíkok sütkeztek. Mindig beszélgettem velük, csakúgy, mint az otthoni kerti gyíkokkal. Így elég közelről fotózhat-

am őket. Azt hiszem, ismerték a hangomat, és tudták, hogy senkit sem bántok. Unalmamban most virágokat meg valami ismeretlen bogarat fényképeztem, míg egyszer valahol megszólalt egy sziréna, később meg vészcsengő is. Abba hagytam a fotózást, és siettem a kanyarig, ahonnan rá lehetett látni a dombra. Arra a dombra, ahol a barátomék laktak. Onnan jött a szirénázás. A házfedél alól vastag fekete füst szállt az ég fele. Na, ebből nem lesz fotózás, gondoltam, aztán megrettentem, hiszen a barátomnak a padláson berendezett fotólaborjában sok száz filmje volt. Pont ott, ahonnan most a fekete füst szállong. És ott volt a Krokus nagytítógép is. Istenem, rázott ki a hideg, és valami hülye áram szaladt végig a gerincemen. A nagytítót én adtam oda neki kölcsön, hogy tudjon a filmjeiről nagytítani. Egyre csak rázott a hideg, szerettem volna oda rohanni, de valahogy csak álltam megdöbbenve. A veszteség belemart a csontjaimba. Kezembe akartam kapni a gépemet, gondoltam, készítek egy szép grafikai képet a háztetőkről meg a füsttől. De valahogy csak a kezemet emeltem, a gép ott lógott tovább a vállamon. A kamerát nem tudtam a szememhez emelni.

*

A magas kémény a kombinát-nak épült, 1973–75 között. K. T. kollégámmal építettük. Csúszószaluzásba a két hűtőtornyot, s tetejére egy 115 méteres fémvázat kellett felszerelni, ami persze a kéményt jó magasra vitte, hogy a mérgező gázok jobban szétszóródjanak a levegőben.

A vasszerkezetet egy különleges amerikai daru segítségével lehetett összeszerelni. Nehezen tudták behozni az országba, s miután valahogy itt összerakták, hónapokig nem tudtak dolgozni vele, mert az ellensúlyokat véletlenül a hajón felejtették. Mikor ki akarták szedni az ellensúlyokat, derült ki, hogy a hajó szárazdokkba került javításra, s ott nem volt akkora daru, amely ezeket a nehéz súlyokat kiemelhetné volna. Egypár hónap múlva aztán valahogy ez is megoldódott, elhozták az ellensúlyokat, a darut összeállították, ott magasodott már, minden működött –, de az amerikai darus az istennek sem volt haj-

landó dolgozni. Két nap múlva tudták kiszedni belőle, hogy miért. Mert közben a vészjelzőt ellopták a daruról. Hogyha a szél igen nagy, ez a műszer azonnal jelzi a sebességét, és rögtön le kell állni. A szerkentyű kézen-közön tovalett, a darus pedig megkötötte magát. Munkavédelem: az munkavédelem.

Láttatok volna, hogy futkorásztak a szekusok! Diplomáciai úton, az amerikai követség közvetítésével sikerült valahogy hozzájutni a drága kettyeréhez. És végre működött a daru!

Felszerelték a magas kéményt.

De hogy mibe kerülhetett?!

*

Míg az álmaim mindent roncsolva bennem éltek,/ Idegen tájakon és idegen házak között/
Nem szállt magasra az ének./ Pedig meséltem volna az idegenben./ Hogy milyen volt, amikor ölelt a Maros./ E vággyakkal teli, halkan ringató folyó./ Míg talpam alá simult lustán a palló./ Én meg egy gyönyörű halk csodára vártam./
Miközben szavaim aggattam a Maros-parti fákra./ Aztán madárszárnyakon a lila esti fényben/ Messzire röpített a vágy – ma is érzem./ Érzem az idegen utak szürke fullasztó porát.../ Ott sem találtam meg a rég megálmódott csodát...

*

A láthatatlan ellenség, ha minket személyesen eddig nem talált meg, az életünket viszont most és az elkövetkező időben nagyon befolyásolni fogja. Ezt átéltem Cipruson, ahol egy-két napos szerencsés fotózás után két kerek hétre karanténba zártak... Sajnos csak a török tévécsatornákat lehetett fogni, gondoltam, tanulok egypár szót törökül, de nem sikerült. Aztán Berlinben, a karantén ellenére, sok templomba beengedtek. Rám zárták az ajtót, s mikor kész voltam: jöttem megint, és kiengedtek. Így sikerült kétszáznegyven templomot lefotózni az összes több mint ezerszázból. Ez március–májusban volt. Most végre bedolgoztam a több mit hétezer felvételt, mert több papnak megígértem, hogy küldeni fogom a fotókat. Aztán visszajöttem a lányomhoz, mert ópapára szüksége van az unokáknak. Bekapcsoltam az itteni komputert, és jött a bomba: egy rakás képet el-tüntette a külön lemez ördöge. Most napok óta azon munkálkodom, ha éppen nem takarítok vagy vizem-hozom a gyerekeket, hogy valahogy előkerüljenek az elveszett képek. Több mint kétheti, napi 15–20 órányi munkám veszett el. Ebben a korban ez elég nagy veszteség. Végül az marad, hogy elhozom az otthoni gépemet ide, és napi két-három templomot újra végigfotózok.

Sok tervem volt erre az évre, azok most kitolódhatnak 2021-re, vagy talán tovább. Dolgozom azon, hogy végre sikerüljön az alapítványt elindítani, és az Erdélyi magyar templomok enciklopédiáját elkezdni. Ha az életemben megjelenne mondjuk 6 kötet a 22-ből, akkor minden rendben lenne. Közben be-

tanulnának a fiatalok. Én a következő években a fotós munkát szeretném elvégezni, és mind a 3340 templomot, még mielőtt az enyészet eltüntetne párat, lefotózni. Nagy munka, sok költséggel jár. Különösen az első két kötet elkészítése, mivel cikcakkban kell majd autóznom, sokszor pedig napokig azon a környéken kell megszállnia a csapatnak. Optimista vagyok, hogy ez sikerülni fog. Közben pedig szeretném a berlini templomok könyvét is kiadni. Berlin városában, tehát a város határain belül eddig 1114 templom van a táblázatomban; sok pappal személyesen beszéltem, a két nagy egyház központjaiban is fogadtak. A többiekkel pedig telefonon és e-mailen keresztül tudtam értekezni. Anyagi támogatásra nincsen szükségem, de kértem, hogy szervezési dolgokban segítsenek. Ezt már most is tapasztaltam. Négy hét alatt Berlinben 2300 km-t autóztam, összevissza kellett menjek, amikor a papok be tudtak engedni a templomokba, hiszen nem szabad nyitva tartanak, ha pedig észreveszik, hogy valaki bemegy, akkor más is azt akarja, és mindig kerül valaki, aki hívja a rendőrséget. Mostanra egy kicsit változott a helyzet, vannak nyitvatartási idők szigorú koronátörvények betartása mellett. Azok a papok, akiknek mégis el tudtam juttatni a képeket, nagyon örvendtek, és át kellett küldjem a fotókat nagy felbontásban is.

Nagyon remélem, hogy 2021-ben otthon találkozni fogunk. Készülök egy több hónapos otthoni tartózkodásra, és sok szép autó-útra, meg sok-sok templomfotózásra Székelyföldön. Eddig több mint 1.400 otthoni lelkéssel beszéltem telefonon, majdnem ugyanannyi e-mailt is küldtem. Nagyon sokra válaszoltak, de nem mindegyikre.

*

Hogyan meséljem el/ Az utcákat, ahol/ Ne-kiütödsz vállaiddal/ Az embereknek/ Az autóbuszokat/ ahonnan Bened marad/ egy félbeszakadt/ Mindig szomorú történet./

Állomások fürdőiben/ Sorban álló utasok/ Keserű fáradt mosolyát/ A sok ház lépcsőjét/ Ahol mindig bizakodva mentem/ A múltó napok felé.

Hogyan meséljem el/ Amikor olyan némák a házak/ Mint egy földre döntött fa/ Amikor elhallgatnak a madarak/ És ijedt szemekkel nézik/ A házak kigyulladt kéményeit/ Hogyan meséljem el?

*

Harangja nem szól/ A víz alatt a romnak/ Imára nem hív régen ő/ Fent mutatta tettét/ a bűnösnek s a rossznak/ Aztán mint egy/ haldokló öreg fenyő/ Mely a szikladombra ráborul/ Úgy borult ő is/ jajgatva a vízbe/ Ahol öleli most/ egy csendes temető/ Ott nem járnak emberek/ s a szél se fűj/ De fent a parton/ a néma víz felett/ Egy vándor mond/ újra halk imát/ És végtelen dühétől/ a tó vize meg-megremeg.

(Forrás: Puskás György vallomásai, levelei)

Molnár Dénes mezőpanitai metszete

Winter Games III. – A K'arte Téli játéka

(Folytatás az 5. oldalról)

formakincsre épít, de amellelt, hogy a korábbi szobrok egyik eleme konkrétan is felismerhető benne (felnagyítva, a fa formájában), a munka az eddigiéhez hasonlóan játékosással, étellel és pezsgéssel van teli – mintha saját élővilága volna, amely ezúttal elvont és finom; és mintha Sánta Csaba egy új, az eddigiéhez képest más fajú élőlényt fedezett volna fel magának.

A bányából származó, tízezer éves ősfá önmagában monumentális hatású, erdőben kidőlt óriást idézhet, de ebben a munkában eleven hűsként jelenik meg. Puha kagylóstésztén akár gyöngyök is lehetnének a kerámia-gömbök, de a kompozíció dinamikájából kifolyólag nekik is sokkal élőbb kisugárzásuk és szerepük van: tétova mozgású, guruló plazma, egyséjtűek, tengerfenéki lények juthatnak eszünkbe róluk. Az animizmus talán soha nem tűnt ennyire valós világnézethez.

A bronzplasztikához képest egy másfajta, könnyed és magától értető absztrakció nyilvánul meg itt, amelyet az anyag vezet, és igazán különleges, ahogyan megelevenedik.

A kompozíció friss dinamikája magával ragad: lendülete megemeli a nagy méretű, de ékszer jellegű, finom konstrukciót, amely egyetlen szárnyként landol a szemünk előtt.

Anyagainak eredendő, tiszta kontrasztja mintegy beragyogja a munkát. Az Angyali üdvözlés a mozgás, teremtés és születés primér játékaikat járja körbe.

Irina Spinu: 31 Days

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK 10-18 kg közötti fehér-süspulykák, 12 lej/kg. Érdeklődni 8-16 óra között a 0265/331-016 és a 0730-713-205-ös telefonszámon. (65236-I)

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-396-107. (9671-I)

LAKÁS

ELADÓ 3 szobás, II. osztályú, 3/4. emeleti, 53 m²-es tömbházlakás. Ár: 54.000 euró, alkudható. Tel. 0740-310-405. (10005-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk **KÁLMÁN ILONÁRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Húga, Irén, keresztfia, Tamás és családja, unokahúga, Katalin és férje. (sz.-I)

JÁRÓKERETTEL KÖZLEKEDNI/JÁRNI TUDÓ IDŐS HÖLGY MELLÉ egy vagy egymást párban váltó **GONDOZÓT/FELÜGYELŐT** keresünk 24 órás felügyeletre, külön szállás lehetőségével. Tel. 0724-566-100. (65235-I)

Nem fogjuk már elgyengült kezéd, nem simogatjuk már kedves arcod és őszülő fejed, nem tekintünk már rád aggódó szemekkel, megpihenni tért megtört, beteg tested. Egy könnycsepp gördül végig az arcunkon, az azért van, mert szeretünk és hiányzol nagyon. Fájó szívvel emlékezünk a marosbogáti **BARANYAI ÁRPÁDRA** halálának 13. évfordulóján. Szerettei. (10027)

ELHALÁLOZÁS

Úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen és szerényen. Drága lelked nyugodjék békében!

Csak az hal meg, akit elfelednek, örökké él, akit igazán szeretnek! Szomorú, fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédnagymama, anyós, rokon és ismerős,

KALI ROZÁLIA szül. György

életének 89. évében december 17-én 11.20 órakor elhunyt. Drága halottunkat december 19-én, szombaton 13 órakor kísérik utolsó útjára a székesi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (10097-I)

Könnyes az út, mely síroddhoz vezet, a Jóisten örökjén pihenésed felett. Két keze munkáját mindenhol látjuk, emléked, míg élünk, szívünkbe zárjuk.

Fájó szívvel emlékezünk **BENEDEK LAJOSRA** halálának 8. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család és szerettei. (10058)

Köszönjük, hogy éltél, és minket szeretted,

*nem haltál meg, csak álmodni mentél. Szívünkben itt él emléked mindörökké. Ha látni akarunk, felnézünk az égre. A csillagok útján utazol tovább, ott várj ránk, míg a mi időnk is lejár. Szemünkben könnyel, szívünkben örök fájdalommal emlékezünk december 20-án a marosbogáti **SOMODI MARGITRA (Baby)** szül. Baranyai halálának 13. évfordulóján.*

Szerettei. (10027)

Szomorú szívvel emlékezünk december 17-én a marosludasi születésű **BÜKKÖSI TIBORRA** halálának 15. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (mp.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A **KOVÁCS PÉKSÉG** alkalmas **RAKTÁROSOKAT, ÁRUKIRAKODÓT, GÉPKOCSIVEZETŐT, PÉKET** és **TAKARÍTÓT**. További információért hívja a 0744-403-114-es telefonszámot. (65204-I)

Megjelent

Ez a rendhagyó munkafüzet egyszerre kínál tanulási és szórakozási lehetőséget a gyerekeknek. Fejtörőket, rejtvényfeladványokat tartalmaz, melyek különböző készségeket fejlesztenek, ugyanakkor az otthonoktatásban is remekül alkalmazható. A jóminőségű, vastag lapok, a füzet kivitelezése megengedi, hogy bátran dolgozzanak, színezzenek bele a kis diákok.

Ágoston György Székely Játékok Ágoston Lili Fanni

SZÉKELY JÁTÉKOK

Játszva tanulni és tanítani!

SZÓRAKOZTATÓ INTERAKTÍV MUNKAFÜZET

kisiskolásoknak

1-4. osztályosoknak EMLÉKFÜZET

0031/2012

Keresd a **KOBAK/IRKA** könyvesboltokban:
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.
Szászrégen, Mihai Viteazu 15.
Parajd, Állomás 131.
Gyergyószentmiklós, Kossuth Lajos 1.

Csendesen alszik, megpihen végleg, angyalok bölcsője ringatja már, nem jöhet vissza, hiába hívjuk, emléke szívünkben otthont talál. Lecsukott szemmel még látom a lelkét, ki mellettem ül, és nekem mesél...

Nem maradt utánad más, csak az emlék, örökké szeretlek, bárhol legyél.

Megtört szívvel tudatom, hogy a szeretett székesi mamám,

KALI ROZÁLIA szül. György

életének 89. évében örökre itthagyt. Nyugodj békében, drága lélek!

Szeretett unokád, Noémi. (10098-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk,

MIHÁLY MÁRIA szül. Kacsó

csendesen megpihent. Temetése december 21-én, hétfőn 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Búcsúzik fia, Lajcsi, két lánya: Ildikó és Tünde családjukkal, unokái és dédunokája. (10106-I)

Fájdalommal búcsúzzunk szeretett szomszédasszonyunktól,

MIHÁLY MÁRIÁTÓL.

Nyugodjon békében! Bereczki Irma és családja. (10106-I)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett anya, anyós, nagymama, testvér, rokon és jó szomszéd,

ASZTALOS ILONA szül. Szikszai

életének 84. évében csendesen megpihent. Drága halottunkat december 21-én 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a református temetőben, református szertartás szerint. Pihenése legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (10107-I)

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában

NÉPÚJSÁG

KÖZELETTI NAPILAP

Kényelmesen megteheti online is.

GUVERNUL ROMÂNIEI

**FII TU CEL CARE ÎI INSPIRĂ
ȘI ÎI PROTEJEAZĂ PE CEILALȚI**

VIRUSUL UCIDE. FII PRECAUT!

LÉGY TE AZ, AKI ÖSZTÖNÖZ ÉS VÉD MÁSOKAT! A VÍRUS ÖL. LÉGY ÓVATOS!

BRUTĂRIA **Eldi** **PÉKSÉG**

Brutăria

*Hagyományos receptek szerint sült,
ízletes pékáruval
kíván minden vásárlójának
áldott ünnepet
az Eldi Pékiség!*

Dios balacs FRANZELA ELDI
Uia. Ficher kényes GOZOMAZ CV

LAM, hiteles
megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MICROHITEL

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

ÉTV

**ÜZENET
SZERETETTEL
VASÁRNAP 13:30**

9-12 8-12
0727-27 30 30

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére állt, a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégezte az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Köszönjük, hogy bizalmukkal megtisztelték, áldott ünnepet, 2021-re is egészséget, boldogságot kívánunk!